

[Lorentzen.]

områder, som vi naturligvis må vise stor interesse for. Det foreliggende lovforslag henvender sig, så vidt jeg kan se, først og fremmest til folk, der vil sætte industri i gang, og det er jo rigtigt, som det siges i bemærkningerne, at industrivirksomhederne her i landet fortrinsvis klumper sig sammen i købstæderne, navnlig i de store købstæder; derimod findes de i mindre omfang ude på landet. Hvorvidt dette har den ene eller den anden årsag, trang til selskabelighed eller det, at storbyens nervøse liv giver impulser til en stor industri, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg nærer ingen som helst tvivl om, at det er en fordel for landet som helhed, hvis man kan placere industrien jævnt rundt omkring i landet — og ikke mindst uden for byerne.

Derfor kan jeg naturligvis fuldt ud tiltræde udtalelserne herom i bemærkningerne til lovforslaget. Mit parti hilser også med glæde det initiativ, der har været taget fra privat og kommunal side ude i landet for at få dette problem løst, men lige så afgjort må vi tage afstand fra det foreliggende lovforslag, og vi kan ikke under nogen omstændigheder medvirke til dets gennemførelse. Efter vor opfattelse kan det ikke være nogen statsopgave at yde teknisk og økonomisk rådgivning ved udarbejdelsen af projekter til storindustri og ved finansiering af projekternes gennemførelse. Jeg ser nok, at lovforslaget ikke nævner noget bestemt beløb; bevillingerne skal vedtages på de årlige finanslove. For mig er det naturligt, hvad den finansielle side af sagen angår, at drage en parallel med byggevirksomheden, boligbyggeriet. Dér begyndte man også meget beskedent i 1946 — jeg husker ikke, om det var med 100 mill. kr., men det var vist et lignende beløb, loven gik ud fra, men på de årlige finanslove kom man meget hurtigt op på en støtte til boligbyggeriet på over 600 mill. kr. årlig, og det kan meget vel tænkes at gå på samme måde her.

Efter lovforslaget skal der nedsættes et egnsudviklingsråd på 3 medlemmer med

økonomisk, teknisk og administrativ indsigt, og dette råd skal give råd til de folk, der vil begynde en industri. Ja, den højtærede handelsminister må undskylde mig, at jeg bruger det udtryk, men jeg synes egentlig, at hele forslaget er præget af en vis form for naivitet. Tror man virkelig, at der her i dette land kan skabes en industri ved hjælp af nogle tekniske rådgivere eller konsulenter? Kender man da ikke industriens historie i Danmark? Den begynder med folk, der kunne koncentrere sig om en opgave og kun koncentrere sig om én opgave. Det er ikke noget for et kollektiv; for en mand, der skal kunne drive det til noget inden for industrien, skal være en ener. Han skal selv koncentrere sig om det, han skal ikke have tekniske rådgivere eller konsulenter i øst og vest eller have lån fra staten og mange andre steder. Han begynder med sin families hjælp, og derefter søger han at få aktionærer blandt bekendte og forretningsforbindelser. Langsomt vokser virksomheden op. Hele vor storindustri i Danmark er jo et tydeligt vidnesbyrd om, at sådan har udviklingen været.

Industriens historie viser tillige noget andet. Den viser, at industrivirksomhed er et meget risikofyldt foretagende. Hvis man kender børslisterne fra den første verdenskrig til dato, ved man, at det ene selskab efter det andet har fået aktiekapitalen nedskrevet til næsten intet. Dette gælder også nogle af de selskaber, som man i dag kender som stærkt konsoliderede selskaber. Der skal ikke så forfærdeligt meget til, for at en storindustri kommer ud for store tab, slet ikke. Den har sine aktionærer til at bære dette tab, og det er som regel stille og beskedne folk, som ikke ret mange hører noget til, selv om de taber alt, hvad de ejer.

Nej, man undervurderer aldeles fra de myndigheders side, der har udarbejdet dette lovforslag, de karakteregenskaber, de økonomiske egenskaber, der skal til hos den mand eller kvinde, der vil skabe en industri. Det gøres ikke med noget papir, heller ikke med et teknisk råd eller konsu-